

Feelgood och kärlek tema på litteraturkväll

LITTERATUR

Erik Hultgrens bokhandel bjuder in till en ny Onsdagsklubb och den här gången är det dags för "feelgood", romaner som får läsaren att må bra.

– Det blir perfekt att lysa upp januari med. Och snart är det ju alla hjärtans dag också! säger Malin Wall, som driver Erik Hultgrens bokhandel.

Det hela började med att Malin bjöd in författaren Jöns Hellsing, efter att han kommit med romanen "Händig man sökes" som flera av medarbetarna läst och gillat. Den är första delen i en serie som utspelar sig i den skotska övärlden. Här har Jöns tillbringat tid på familjens

ärvda egendom och här bor han under sina besök i ett före detta kustbevakningstorn han har renoverat.

Nu har uppföljaren "Halvvägs till himlen" kommit, en fristående fortsättning på den första boken.

– Sedan ville Lovereads komma och då tänkte jag, varför inte en feelgood-kväll? säger Malin Wall.

Lovereads är ett varumärke inom bokförlaget Forum

Jöns Hellsing skriver feelgood-romaner som utspelar sig i den skotska övärlden, där han själv har tillbringat mycket tid. FOTO: OLA AXMAN

och har specialiserat sig på det som brukar kallas romance. Härifrån kommer författarna Christoffer Holst och Heléne Holmström. Christoffer Holsts bok "Söta röda sommardrömmar" är den första i en tänkt serie om skvalerjournalisten Cilla Storm. Med sig till Västervik

När Christoffer Holst började skriva märkte han att det var feelgood som funkade bäst. FOTO: CAROLINE ANDERSSON

har han debutanten Heléne Holmström. Hennes bok "Falla fritt" är en kärleksroman i advokatmiljö.

– Den är jättebra! Helt i klass med Simona Ahrnstedt, som brukar kallas Sveriges romance-drottning, säger Malin Wall.

– Både Christoffer och He-

Heléne Holmström författar-debuterar med en kärleksroman i advokatmiljö. FOTO: ANNA-LENA AHLSTRÖM

léne är poppis, men kanske inte så kända.

Det tror dock Malin kommer att ändras.

– Det finns ett jättestort intresse för den här typen av böcker, och lite kärlek är väl aldrig fel?

Anna Persdotter

anna.persdotter@ostmedia.se

Hennes morfar överlevde nio läger

KULTUR

Hennes morfar överlevde nio olika koncentrationsläger. Utifrån Samuel Janowskis mödosamt nedtecknade minnen har Natalie Verständig skrivit en bok. Hon får Micael Binfeldts stiftelses stipendium för att sprida den.

Tät, tät är skriften i de välfyllda anteckningsblocken från 1980-talet. Då satte Samuel Janowski siner och skrev om sitt liv, från barndomen i Polen till krigets slut och befrielsen från koncentrationslägret Bergen-Belsen, 1945. Hans barnbarn, Natalie Verständig, håller försiktigt i anteckningarna, som det tog hennes mamma ett år att transkribera.

– De är lite svåra att tyda.

Han fick Natalie Ver-

aldrig en ständigt.

formell utbildning

på svenska

och var med om en olycka

som fabriksarbetare på Elec-

trolux, då han blev av med

flera fingrar, säger hon.

Natalie Verständig tilldelas i

år Micael Binfeldts stipendium, tillsammans med

Anders Rydell och förlaget Novellix. Hon har växt upp i

skuggan av Förintelsen: även hennes mormor och farmor

satt i koncentrationsläger. De

båda pratade aldrig om den

tiden. Men morfar Samuel vil-

le att hans historia skulle berättas. Första gången Natalie

läste den var som 14–15-åring,

och utifrån den har hon skrivit

en bok baserad på morfader-

ns liv, som ges ut nästa år

på Natur & Kultur.

– Jag har försökt förstå den

enorma sorg han måste ha

känt över att förlora allt. Han

beskriver en idyllisk barndom

med en stor släkt där alla stod

nära varandra. Det som slog

mig mest efter läsningen är

hur mycket som försvann, en

hel värld som han älskade väldigt

mycket, säger hon.

Samuel Janowski satt i nio

olika läger. Han var ung och

frisk och lyckades överleva,

mycket på grund av slumpen,

menar Natalie Verständig.

Familjens öde har präglat

hennes barndom. Men hon

har det lättare än sin mamma

att prata om morfader. I mot-

iveringen till stipendiet står att

den tredje generationens över-

levande skapar ett nytt kapitel

i berättelsen om Förintelsen.

Natalie Verständig håller med.

– Nästa generation kommer

inte att ha en personlig

koppling till de överlevande.

Men vi kommer ihåg dem

och kan berätta. (TT)

Elin Swedenmark

Fried gör barnbok om Förintelsen

LITTERATUR

I över 30 år har Hédi Fried berättat för skolbarn om Förintelsen. Nu skildrar hon för första gången de traumatiska händelserna i en barnbok, illustrerad av Stina Wirsén. Duon är övertygad om att även de minsta kan ta till sig dess budskap.

"Jag var ett lyckligt barn i en lycklig stad." Så inleder Hédi Fried "Historien om Bodri", där hon återigen skildrar hur hon i barndomen utsattes för nazisternas förföljelse av judar. Den här gången vänder hon sig för första gången till små barn, och hon fortsätter: "Det som hände sen är svårt att berätta om och svårt att lyssna på. Jag vill ändå berätta och jag vill att du lyssnar".

Boken handlar om flickan Hédi och hennes bästa vän, hunden Bodri. När Hédis familj skickades till koncentrationslägret blev hunden ensam kvar.

– Jag har burit på tanken i 30 år, ända sedan jag började åka ut till skolorna. Barn i 6-årsåldern frågade alltid hur det gick med min hund och

jag kände att jag ville skriva något närmare barnen, säger en matt men rörd Hédi Fried under en presentation på förlaget.

När Stina Wirsén fick frågan av Hédi Fried lade hon flera andra projekt åt sidan. I sex månader har duon arbetat tätt tillsammans. Det är inte första gången Stina Wirsén tar sig an svåra ämnen, bland annat har hon illustrerat Ulf Starks bok om finska krigsbarn.

– Men det här är en speciell bok, jag hade inte vågat ta mig an det här ämnet utan Hédi och jag är lycklig över att få ha jobbat med henne. Det har varit intressant och tungt men också väldigt lustfyllt, säger Stina Wirsén.

– Den här boken har betytt nästan allt för mig det senaste halvåret. Min man träffade Hédi för ett par månader sedan och sade "är det du som har stulit min frus hjärta?".

Duon var överens om att inte väja för det hemska. Samtidigt ville de göra en hoppfull bok.

– Det finns ett ljus i berättelsen i och med att Hédi och hennes syster överlevde, säger Stina Wirsén.

Hédi Fried har länge velat skriva om Förintelsen för barn. Tillsammans med Stina Wirsén har hon gjort "Historien om Bodri". FOTO: NAINA HELÉN JÄMA/TT

Hunden Bodri blev Hédis tröst i koncentrationslägret, där hon och hennes syster skiljdes åt från sina föräldrar. De svalt, de var smutsiga och ensamma – men tankarna på Bodri gav värme.

Kan små barn verkligen ta till sig något så hemskt? Det tror Hédi Fried.

– Det finns ingen särskild åldersgräns för när man kan börja berätta om det här för barn. Barn förstår tidigt, redan innan de förstår att de har förstätt, säger hon.

Stina Wirsén menar också att barnen har rätt att veta. Litteraturens styrka – att den skapar identifikation – är dessutom något som barn sällan har problem med. Att nå de vuxna brukar vara svårare. Hon ville hålla bildspråket enkelt, och att boken skulle bli vacker.

– Jag ville inte att man slentrianmässigt skulle lägga ifrån sig boken på grund av det tunga ämnet och för att den såg ful och dystert ut. Jag ville locka till läsning, förklarar hon.

Båda hade en känsla av att det var bråttom att få ut boken. Och intresset var varit stort. Ett studiematerial håller på att skrivas, skolor har hört av sig och boken blir nu en ljudbok.

– Den gör ringar på vatten. Och i en hotfull tid ger det hopp att göra något konkret. Bara den här boken kan få en enda människa att rösta på något annat eller att tänka annorlunda är det värt det, säger Stina Wirsén. (TT)

Elin Swedenmark

Författarna och Förintelsen

HÉDI FRIED

● Född 1924 i staden Sighet i dåvarande Ungern, dagens Rumänien. Hon satt i koncentrations- och förintelselägret i Auschwitz och koncentrationslägret i Bergen-Belsen. 1945 kom hon till Sverige med båt. Hon har skildrat sin livshistoria i böcker som

"Skärvor av ett liv", "Livet tillbaka", "Ett tredje liv" och "Livets pendel". Förra året kom "Frågor jag fått om Förintelsen", där hon tar upp funderingar hon har mött under sina många skolbesök. Hon har också fått en rad utmärkelser, som regeringens medalj Illis Quorum av åttonde

storleken och Raoul Wallenbergs pris.

STINA WIRSÉN

● Född 1968 i Stockholm. Stina Wirsén har skapat en rad barnböcker, varav flera med sin mor Carin Wirsén. "Vem"-serien, som också har filmatiserats, hör till hennes

mest kända böcker. Hon har också gjort boken "Dikter för nyfödingar". Wirsén skapade marionettdockor till föreställningen "System från havet", om finska krigsbarn och illustrerade boken med samma namn, skriven av Ulf Stark. Hon har också skapat konst för organisationen War Child.

FÖRINTELSENS MINNESDAG

● 27 januari är den internationella dagen då minnet av offren i nazisternas förintelseläger högtidlighålls. 27 januari 1945 befriades fångarna i Auschwitz av Röda armén.